

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у ул. Леонтос-ту-Софу бр. 13.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Булгароктон бр. 59.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

ВАСКРС СРБИЈЕ

«Беличина схватања дужности државника и огледа се баш у томе, да и у највећим кризама и несрећама за своју земљу и за свој народ што више ураде...»

Велики и судбоносни догађаји праћени су увек тешким и горким искушењима и читавих народа и појединаца. Као год што искушења и патње доносе велика, и ако скупо плаћена, искуства доцнијим генерацијама, тако исто и мучеништво увек оставља један ореол славе и општега признања, који никад нису бесплодни и без корисних последица....

За време нашег трагичног повлачења кроз Албанију ретко ко од нас да није чуо од својих измучених и полумртвих другова и пријатеља, или и сам изустио познати узвик, који је изражавајући неописани бол у исто време формулисао утеху и наду — за будућност: «Нећу ни мало зажалити за све ове муке, само ако нас ово буде једном научило памети!»

Сада, кад из основа на развалинама своје некадање мале опште куће имамо да створимо нову, сигурну и велику зграду државне и националне Будућности, — је једне стране света успомена према стотинама хиљада наших знаних и незнаних гробова, а с друге стране историјска дужност

према доцнијим покољењима нашега народа — императивно нам налажу, свима нама који смо преостали, да се добро узмемо у памет: шта ћемо и како ћемо да радимо и да урадимо за своју будућу државу и за свој препорођени народ, који тек има да живи, да се развија, да напредује и да процвета...

Стога, на страну свилучни обзири и све партизанске предрасуде који су раније постојали и доминирали нашим јавним животом. Сви лични и посебни интереси имају да уступе место великим и тешким задацима стварања и уређења нове и савремене државе, која има да буде једина али и довољна накнада силних и надчовечанских напора; које је наш народ за њено остварење уложио. Поред свега осталог, ни за часак не треба сметнути с ума, да наша поробљена нејач у Србији живи у спасоносном уверењу: да ми сви, колико нас има и сваки на свом послу, радимо на спремању боље будућности.

По свима гранама државног живота треба одмах организирати је-

дан озбиљан, систематски и позитиван рад. У Србију се треба вратити са спремљеним реформама и са готовим плановима. Васкрс Србије имаће да се изврши брже него што је трајала њена пропаст. Рад, и само непрекидан рад, има да оправда наде, које се у нас полагају; патриотеки рад и савесно вршење дужности једино могу да нас учине достојнима наших жртава и наших мученика, и најзад, само у једном непрекидном и опште корисном раду могуће је колико-толико ублажити горчине тешког изгнаничког живота....

Васкрс Србије, потпун и сигуран, има да се припреми колективним и мудро организованим радом свих њених синова... Док се храбри борци са оружјем боре за ослобођење отаџбине, сви остали су дужни да уложе све своје силе у послове, који воде истом, општем циљу.

ЗВЕЗДИЦЕ

Француски народни посланик из Вогеца, г. Камил Пикар, недавно је одликован ратним крстом за показану храброст на фронту. Ово је саопштено војсци, дневном изредбом, овако:

«Одређен, по сопственој жељи, у интендантуру једног корпуса, учествовао је у априлу и у мају, више пута у добацавању намирница трупама, под врло

жестоком артиљерском ватром. За све ово време очувао је сву своју хладнокрвност и показао најлепше држање.»

Г. Камил Пикар се сада налази као пешадијски поручник у једној армији.

Може се из срца честитати француском парламенту на оваквим посланицима, који се бију, кад не заседају.

Гаргантуа

СВ. КОМ СВОЈЕ

Последња опомена

Г. Министар Војни наредио је, да се ови јаве до 15 августа ове године најближој војној власти, ови иначе ће се сматрати за војне бегунце:

Велимир Ђомић каспин, Милан Стефановић трговац и Михајло Николић кафеџија, сви из Крагујевца; Борђе Петровић апотекар, Мика и Тале Фотићи кафеџије, Дина Јањић, кафеџија, Димитрије Мишовић кафеџија, Димитрије Коловац кафеџија и Нуша Пацус кафеџија сви из Крушевца; Јања Ристић трговац, Јања Константиновић механџија, Никола Апостоловић трговац, Ариз Гилијадне трговац, Борђе Аризовић трговац и Арса Пантић трговац сви из Лесковца; Јован Томић лиферант и Коста Константиновић трговац оба из Сурдулице; Димитрије Манилић рентијер, Борђе Жикопулос апотекар, Аристо-

тел Жикопулос трговац, Борђе Верди рентијер, Димитрије Цинопулос фурунџија, Коста Димитријевић фурунџија, Коча Глитунастос фурунџија сви из Ниша; Леонида Константиновић трговац из Врање; Димитрије Јовановић рентијер из Београда; Алекса и Коста Мантићи келнери и Борђе Ристић казанџија из Пожаревца; Андра и Лазар Паскалови кафеџије, Паскал Анастијевић кафеџија, Љота Зојић трговац, Прока А. Мачина кафеџија и Јања Борђевић кафеџија сви из Прокупља; Борђе Аризовић кафеџија из Параћина, Атанасије Аризовић каф. у Ђићевцу и Леонида Шуровић.

МОЛИТВА

Да се потсетимо на тужну молитву нашег великог националног радника и песника пок. Кочића. Она ће нам данас бити свима више разумљива, онолико разумљива, колико је у своје време била за његове несрећне сународнике у Босни и Херцеговини:

«Несрећан си, Народе мој; биједна си Отаџбино моја! Знам ја и осјећам невоље твоје и црни чемер што ти је стегао душу твоју. Знам ја то све и осјећам, али ми не дају пјевати о сретним данима минула времена, али ми не дају кукати над општим јаком твојим, Народе мој заробљени и кукавна Отаџбино моја!»

«Немилосрдно ме терају с гробља, шибају ме страш-

ЗЕМЉА И НАРОД

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Од српских и југословенских земаља и релативно и апсолутно, и по физичким и по духовним особинама, Далмација је несумњиво највише словенска са потпуно развијеним националним осећањем и до савршенства израђеним националним тежњама.

Између Далмације и Херцеговине и реке Дрине и Саве налази се област Босна. По богатству текућих вода с интересантним брзацима и водопадима, с необично густим четанарским и лиснатим шумама, са честим летњим кишима и дугим снеговитим зимама, Босна представља природно најсвежију српску земљу, поред Моравске Србије. Необично велико богатство руда у високим планинским о-

бластима, плодност босанских равница око Саве, Босне, Врбаса и Уне, неисцрпно богатство њених шума и изобиље у текућој води начиниће од Босне савршеном, једну угледну покрајину у сваком погледу. По њеним ниским речним долинама, које су често покривене густим маглама, а по којима су беснеле најразличније версе борбе, налази се становништво каткад тврдоглаво, у свима верама фанатизовано, физички и психолошки тромо, али у својим погледима ссално, издржљиво и отпорно. То је земља, у којој је више него у ма којој другој југословенској земљи. Исламска култура оставила највише трагова. Тако исто ту се налазе и највеће социјалне

разлике у погледу својине и материјалне и духовне културе. Поседник земље је муслиман, морално и психолошки упропашћен накалемљеним турским оријентализмом и источничким фанатизмом; нерадан, паразит и конзервативан. Хришћани су земљорадници, сточари и трговци; радни, напредни, природно интелигентни и у својим намерама до упорности стални. Босна није нападнута, и поред свога централног положаја, ни за најкраће време да предузме вођство српскога народа.

Северно од Саве и Дунава простире се области старе Српске Војводине, која је обухватала цео Банат, Бачку и Срем. Српско становништво ових земаља представља данас један конгломерат, састављен из прастарог српског становништва, које је се ту наставило још од VII. века, и од српских доселеника из вре-

мено од XV-XVIII века, који су ту махом дошли из Србије, Босне и Далмације. Српски с'ароседеоци су сви православно вере, док међу свима другим има и православних и католика. Срби Баната, Бачке и Срема први су примили и асимилирали утицаје средњо европске културе. У дуготрајним и тешким борбама за очување народности и вере, овај део српскога народа је врло много препатио и физички и душевно. Насељени по најплоднијим житарским крајевима, увек су били економски врло јаки; отуда код њих у сва времена много културних и национало — религиозних институција. У ранија времена многобројни манастири, а у наше дане привредна, културна и књижевна друштва. Становници Баната и Бачке су мирнији, мало тромији, али културно врло напредни, Сремци су много живљи, борбени

и турбулентнији. Новој српској држави ови крајеви су дали прве писмене и школовање људе.

На северу и северо-западу Далмације и Босне налази се Хрватска и Славонија. Оне представљају једину југословенску земљу која је поред Далмације имала у неколико и политички своју базу на Јадранском Мору, са којим је преко њих Панонска равница била у вези. Поједини делови Хрватске и Славоније по природном богатству спадају међу најбогатије српске и југословенске земље. Услед дуготрајног ропства под Аустријом и Мађарима, овај је се народ прославио својим војничким врлинама рагујући по целој Европи за рачун Аустријанаца и Мађара. Стално политичко ропство омело је културни развитак широк народних слојева. Пред навалом Турака знатан део Хрвата помаче се

но и ријечи ми у грлу стају. Гробови остају неопјевани ријечима чистијем, непокапани сузама искренијем, а мајке сиње кукавице неутјешене утјехом благом, па се буну у љутој срби и Божије и људско срце, и мртва се тјела у мртвачкој одори дижу из неоплаканих гробова и оглашују се језивим јауком и лелеком да душа у човјеку протрне и премрзне.

»О, Боже мој, велики и силни и недостижни, дај ми језик, дај ми крупне и големе ријечи, које душмани не разумију а народ разумије, да се исплачем и изјадикujem искрено над црним

удесом свога Народа и земље своје. Поклони миријечи, Господе, крупне и замашне као брда хималајска, силне и моћне као небески громови, оштре и језиве као свјетлице Божије, а туђинским тирјанима и зулумџарима неразумљиве као што је неразумљива свинга египатска роду човечанскоме. Дај ми те ријечи и обдари ме, Господе мој; тијем даром својијем великијем и милошћу својом неизмјерном, јер ће ми срце свенути, јер ће ми се душа од превелике туге жалости разгубати!»

Бања-Лука 1917.

Петар Кочић

ИЗЈАВА ГРАФА ЧЕРНИНА

Париз, 28 јула.

Гроф Чернин, аустријски министар спољних послова нарочито је примио новинаре и изјавио им:

»Г. Лојд Џорџ је изјавио да је говор канцеларов у Рајстагу изазивачки. Ја не могу да разумем овај прекор. Канцеларове изјаве су напротив биле јасне и одређене, искључујући сваки неспоразум. Г. Лојд Џорџ неће да одобри држање Немачке, што се тиче питања о миру, а то би морао да уради као представник нације, која увек ставља на прво место демократске принципе. Канцелар и Рајхстаг су свечано изјавили да немачки народ неће да трпи никакву економску блокаду и да он осуђује свако дражење једног народа против другог после рата. Ја не видим чега може у томе бити изазивачког.

«У сваком случају, ја мислим, да треба да одговорим на говор Лојда Џорџа и да га запитам, шта управо хоће Споразум. Мишљење на-

ше групе сила је довољно познато из изјава, које су учињене у Бечу и из политичких изјава у Немачкој. Из најпотпуније сагласности, која влада између Беча и Берлина, излази да су немачки канцелар и чланови Рајстага казали управо оно што сам ја рекао већ пре пет месеца, тојест да је Аустрија готова да прими један часан мир. Али између Беча и Берлина влада и друга сагласност. Никада ми нећемо пристати на мир, који неће бити часан за нас. Ако Споразум неће да преговара са нама на овом принципу, ми ћемо наставити рат и борити се до краја.

«Мени је свеједно, да ли ће се ова моја изјава тумачити као знак снаге или знак слабости. Ја говорим овако само са моралне тачке гледишта, јер се морал противинастављању рата, који је данас постао бесмислен (а некада?) Како сам ја интимно уверен, да нас Споразум никада неће

моћи убити и како, ми водећи дефанзиван рат, немамо намеру да уништимо наше противнике, то би требало што пре учинити крај овом рату једним миром, на коме се можемо сложити. Ја природно судим да би све будуће жртве и све патње, које се још наметну човечанству, биле бескорисне и да је потребно, у интересу човечанства да се најбрже што је могуће дође до мира.

»Ето шта ми желимо, али ја вам понављам, да нико не треба да се вара: ова жеља за миром има добро одређене границе и они се не може испунити осим само тако, да наша част остане нетакнута. Исто тако, као што смо се се заједно борили са нашим верним савезницима, тако ћемо исто и мир закључити заједнички са њима. А заједно ћемо се и борити до крајњих граница, ако непријатељ никако неће да разуме наше гледиште. Ми и наши савезници, ми имамо, као и сви народи на земљи, право да живимо и да се развијамо. Нема никакве силе на свету, која нам може отети то право.

Што се тиче питања да се зна, ко је крив за овај рат, ја у то нећу да улазим, јер је сад потпуно некорисно препирати се о прошлости.»

На крају је гроф Чернин рекао: «Ево по моме мишљењу два принципа, по којима се може доћи до мира:

Прво: Ниједна Држава не сме бити насртљива. Друго: Треба тражити све начине да се рат више не понови.

Зашто гроф Чернин није био министар спољних послова 17 јула 1914?!

САВЕТОВАЊА У ЛОНДОНУ

Лондон, 28. јула.

Прекјуче је у Лондону отпочела рад нова савезничка конференција, којој се придаје врло велика важност. На њој ће узети учешћа све савезничке државе осим Америке, Председник конференције јесте Лојд Џорџа енглески су представници Балфур, генерал Смет лорд Керзон, Милм, адмирал Целико, генерал Вилијам, Робертсон, сир Ерик Џод и Фредерик Смит. Укупно има 40 савезничких делегата.

ДНЕВНА ПОЛИТИКА

Солун, 28. јула

Ружна игра, срамна мистификација и редакцинизам, које су Немци показали у разним фазама пољског питања показали су се као бескорисни, јер су неморални, почињу јавно да буду напуштани, јер их не вреди више ни тајно употребљавати. Немачкавећ почиње да наговештава поделу Пољске са Аустријом. Цар Карло, вели се у првој вести о томе, не пристаје на деобу Пољске.

Занимљива је фигура новог аустријског цара у овом рату а нарочито од времена првог немачког покушаја за мир. Он се непрестано воли да покаже човек, коме је тешко што се пролива толико крви, најзад покушава да изгледа нешто правичан. У том систему је он и у овом пољском питању.

Ова његова лажна тежња најпре није ни мало нова а затим није ни за кога тајна. Хипокризија је у традицији хабсбуршких владара. Фатални цар Франца Јосиф, пошто је дуго владао, успео је да се у тој тартифској политици нарочито усаврши. И крајни иредентистички елементи, који су, као аустроугарски поданици смртно

мрзели Аустрију, понекад су били заведени шеретским хабсбурговским држањем. То исто, без и мало инвенције, наставља и нови цар Карло, само под бескрајно друкчијим и тежим околностима. Никог нема више, који ће поверовати у мирољубиве Аустријске тежње и сваки зна данас да је показивање таквих тежњи са њене стране доказ да је света двојна монархија у тешкој тешкој болести.

ИЗ ШПАНИЈЕ

Мадрид, 28. јула.

Ситуација је опет постала врло тешка. Уведена је цензура и очекује се штрајкачки покрет 29. јула. — Један немачки сумарен гађао је шпанске рибарске лађе код Билбао и то је изазвало велико узбуђење, јер се налази да је то одговор за интернирање немачког сумарења у Кадиксу. (Р.)

НЕМАЧКА ШТАМПА

Берн, 28 јула.

Говорећи о циљевима рата »Франкфуртске Новине« веле, да су они за Немачку више економски проблем него географски. Услови мира морају обезбедити индустријско и финансијско развиће Немачке чије је економско стање регулисано енглеском блокадом.

»Фосове Новине« ка-

далеко на север где се у главном изгуби у другим нацијама изузев малих хрватских оаза по Доњој Аустрији, Моравској и Дунавској равници између Беча и Пеште. На месту ових Хрватских исељеника дођоше у Хрватску многобројни Срби из суседних јужних области, који у разнежено старо хрватско становништво унесе много борбеног елемента. Ова српска насеља још више утврдише етничку сродност између Срба и Хрвата, тако да је данас апсолутно немогуће повући ма какву граничну линију између њих. У Хрватском Загорју налази се становништво скромне интелигенције, због верске заједности мистички расположено, мирно, радљиво, склоно за догматисање и шаблонско схватање живота. Ту се може наћи сачуваних особина још старе словенске расе. Они више воле синтну, страсну лирску песму, пуну сете и музичке меланхолије, него опште распростра-

њени јуначки народни епос. То је земља многобројних аграрних буна у XVI. и XVII. веку. То је једини крај југословенских земаља где се трпе племићке касте. По дијалекту и обичајима од Хрвата у Загорју знатно се разликују Словенски Шокци, чувени због лепог е жена и са много слободних израза у њиховим песмама и у опште у опхођењу, али физички врло јак елемент, национално свестан и ни мало bigotан.

Још у XVIII. веку у овим се крајевима беше населио знатан број официра, чиновника, племића, трговаца и занатлија разних аустријских народности: Немаца, Мађара, Јевреја, Пољака и Чеха и из њих је концем XVIII. века била образована прва хрватска интелигенција, која је покушавала да накаради народни језик и да укорени једну антинационалну политику. На тај начин Аустрија је била

створила један званичан свој југословенски језик, који се, сем у чиновничким актима, нигде више не говори. Борба за народни језик представља у Хрватској прву најзначајнију етапу у развоју јавног живота и тежњама за еманципацију.

Северо-западно од Хрватске настају Словеначке земље: Крањска, Корушка, Штајерска, Истра и Приморје. У почетку средњег века то беше једно од најјачих југословенских племена. Његова се област простираше од извора Драве у Тиролу до Таламента у Италији, на северу до Линца и до Беча, а на истоку до Блатног Језера и Дунава. Изгубивши врло рано своју независност, још у IX. веку, они су све више притискивани и све више претани у друге народе. Један део Словенаца успе ипак да сачува свој народни индивидуалитет у југо-источним ораница-

ма Алпа. У новом веку они беху појачани досељавањем сродних Хрвата, које од турске навале бегаху на север. А до националне свести дођоше потпуно тек у Наполеоново време, када су сви неколико година припадали Наполеонизму Илирским Областима француског царства. У опште узев, ова епизодна политичка комбинација Наполеонова имала је невероватно великих заслуга за буђење и развој национализма у северозападном делу целог југословенског народа. Живећи на неплодном, али здравом планинском тлу, у непосредном такту са средњеевропском и талијанском културом с једне стране, а с друге стране у сталној вези са својом браћом Србима и Хрватима, Словенци су, својим веома живим духом, успели да се културно развијају и да самостално стварају. Они су дали леп број великих научника, даровитих песника и

најбољих југословенских уметника. Поред Далмације из средине Словенаца произилазе и данас најдаровитији радници на југословенској уметности. Словенци кршевите Крањске јачином свога карактера, чврстином својих идеја, који се граничи фанатизмом, разликују се у неколико од своје браће у Штајерској, који су нешто мекши, али духовно еластичнији, који умеју да теку каријери и да се допаду и противнику, али и сами никад да забораве интересе своје борбене нације. И ако ни до данашњег дана Словенци нису били успели да у Хабзбуршкој монархији добију чак ни једну своју средњу школу, они су у последње време просто задивили свет својом организованом борбом на економском, културном и просветном пољу са несразмерно јачим Аустријским, Немцима и Талијанима.

....И најзад најважнија од свих српских и југословенских земаља Шумадија, у

жу, да је објава рата од стране Сијама велики губитак за Немачку, јер долази оданде, где су се Немци спремали да после рата створе Нову Немачку.

ВАЗДУШНА АКЦИЈА

Лондон, 28. јула.

Министар војни изјавио је у Доњем Дому, да је досада било 47 немачких аеропланских напада на Енглеску, у којима су учествовали и Цепелини. Последњим нападом причињено је жртава: 15 мртвих и 26 рањених.

КАНТОН И ПЕКИНГ

Лондон, 27. јула.

У Кини је поново дошло до раскида између северних и јужних области. У Кантону су одбили да признају владу у Пекингу, а по неким извештајима, ускоро ће се сазвати и парламенат у Кантону. — У Шангају је било последње недеље више манифестација за Споразум. Републикански централни одбор организује за идућу недељу читаву серију митинга против Немачке.

Према Дејли Њус Норт Чина: било је у вароши Чингју великих нереда код трупа. Сви становници напустили су варош, која је у пожару.

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Берн. — Према немачким званичним извештајима немачка хемијска индустрија, која је 85 од сто од своје производње извозила, данас је потпуно руинирана ратом.

Амстердам. — Немачки покушај да са 49 милиона марака у злату поправи курс марке у Холандији пропао је сасвим. Марка се тренутно попела на 36.50 па чак и 36.75, али је убрзо пала испод раније цене, тојест на 36.15.

Атина. — Парламентарна комисија ће у понедељак поднети одговор на Престону Беседу. Тада ће отпочети и политичка дискусија.

Атина. — Према информацијама из доброг извора, један савезнички монитор је бомбардовао прекјуче турске батерије на малоазијској обали, према острву Хиосу.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Солун, 28. јула.

27 јула ништа значајно. У току ноћи одбили смо један покушај непријатељског напада у пределу Будимираца.

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Извештај од 15 сати. — Активност обеју артилерија у области Пантеона, Епина и Шевриња. Једним испадом код мајура Моази Французи су добили нешто заробљеника. У области Епарж, северно од Воа и Паламеа једно француско одељење је продрло у немачке ровове и пошто је у жестокој борби нанело непријатељу тешке губитке, и разорило утврђене ровове, повратило се натраг у наше линије.

Извештај у 23. сата — У Белгији су Французи остварили нове успехе јужно од Лангемарка и добили дваестину заробљеника. Активност обеју артилерија на сектору Пантеон — Епин де Шевриња, у пределу брегова код Обрива и на обема обалама Мезе. Није било никакве пешадијске акције. И поред врло хрђавог времена, које је јако отежавало авијатичарски рад, наши су авијатичари извршили више летова и бомбардовали авијатичарске логоре у Колмару и Хабсхему.

Источна војска. — Бугаро-Немци су покушали један испад на француске ровове у области Преспанског језера. Ови су напади одбијени а у савезничким

рукама остало је неколико заробљеника. Доста жива артилеријска акција у области Вардара и у кључу Црне. — Британска авијатика је бомбардовала с успехом аеродром у Љунову, бугарско немачке депое у области Сереза и у Стојакову.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Приликом мале патролне акције, која је јуче била на целом фронту, заробили смо нешто војника и непријатељ је оставио на терену лешева. Артилеријска борба била је мало живља на неким тачкама средње Соче и на Красу. — Наше ескадриле су бомбардовале непријатељске војне објекте наневши им знатну штету. Артилерија против аероплане погодила је неке наше апарате, али су наши пилоти ипак успели да их доведу у њихову базу.

ДНЕВНИ ДОГАЂАЈИ

НОВ РУСКИ КОНЗУЛ

Јуче је стигао у Солун г. Лобачев нови руски конзул у Солуну. Он долази из Кинеје, где је вршио исту дужност. Г. Лобачев је дипломата знатне вредности он одавно представља своју земљу на Истоку и врло добро познаје балканска питања. Познат је и као човек демократских идеја.

ПОМЕН ДОБРОВОЉЦИМА

У недељу пре подне у 9 сати приређује се у српској цркви Св. Саве у Солуну парастос и изгинулим Србима, добровољцима из Срема, Бачке и Баната.

НОВЕ КЊИГЕ

Срби од Јована Жујовића са овом садржином: Становништво сеоско и варошко. Интелектуални живот. Вера. Политика.

Књига је штампана у Паризу француским језиком. Приход намењен студентима —

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Француске трупе су понова напредовале северозападно од Биксхута. Једно непријатељско одељење, које је покушало јуче да се приближи нашим линијама северно од Реа, одбијено је нашом ватром и претрпело губитке.

Доцније. — Активност обеју артилерија у близини Ипра траје и даље; пешадијске акције није било. Јутрос су рано извршени успешни исподи у близини Ланса. и том приликом добили смо неколико заробљеника и убили велики број Немаца. Наше су трупе продрле у непријатељске ровове и пошто су разориле објекте, вратиле су се претрпевши само мале губитке. Непријатељска артилерија била је активна, више него обично на сектору Њепора.

У току ваздушних борби оборена су два немачка аероплана а један је приморан да се спусти.

ратним заробљеницима.

Савез Бугарске са Германијом пред судом слободне Русије од Д. И. Димитријевића. Књига је изашла у Петрограду. Предговор књизи написао је председник Думе М. В. Родзјанко.

ПО ТРАГУ ИЗДАЈЕ

Грчка влада ће изнети у парламенту документа која се односе на издајничку предају утврђења Рупел Немцима и Бугарима.

„ПОДВАЛА“

У српском позоришту «Топша Јовановић» играће се у недељу 30. јула позната пријатна шала Милована Глишића «Подвала». Главне улоге играју г. Петровић и г. Динић.

ЗАНИМЉИВОСТИ

По густини насељености и јачини железничке мреже Белгија долази на прво место у свету.

ширем смислу, етнографски, културни и политички центар целог српског и југословенског народа, тако звана Србија у старим границама.

То је земља благе континенталне климе, плодних њива, цветних воћњака и пространих шума. То је земља чија је природа много више европска него балканска. Место планина са стрмим и стеновитим одсецима, у Србији се налазе благо сведена узвишења, сва у зеленилу и под њивама. Место дивљих клисурастих долина са брзацима и слаповима бујних планинских река, овде су простране, обрађене и густо насељене долине, кроз које теку тихе реке, богате водом и рибом. Место сувих и безкишних лета, стеновитих и оголелих површина овде су умирено кишовита лета, а све равније и сва брда обраста зеленилом, засађе ња воћем, засејана житом и прекривена ливадама и пашњацима. У тој земљи шљивара и воћњака, њива и ливада, где се брзо развијају и напредују све најплеменитије врсте домаће стоке, живи становништ-

во изванредне животне снаге, које оличава природну и историјску синтезу свега српског и југословенског народа.

У току историјских векова, Шумадија је у неколико махова насељавана из свих јужних и западних српских земаља. У њој је се израдио, после дужег историског процеса нарочити тип Србина Шумадинца. То је планинац, који је постао земљорадник, али који ни у равници није изгубио своје духовне горштачке особине. Природно богатство његове земље и његова урођена вредноћа, начинили су га богатим, предузимљивим и слободним. Шумадија, то је чудна земља, можда једина на свету, у којој је село пропорционално много културније и напредније од вароши. У тежњи за савршенијим животом, шумадијски сељак је развио и усавршио своју културу у европском смислу. На целом Балканском Полуострву једино шумадијска села показују облике и уређења европских села. Његове куће, врло често, имају облик, намештај и чистоту европских сеоских ку-

ћа. Увођењем разних европских раса, сточарство је достигло ступањ развитака европског сточарства. Са завођењем агрикултурних машина, земљорадња је била на најбољем путу да постане потпуно модерна и савремена. Жудан знања и цивилизације, шумадијски сељак био је успео да се далеко издигне, не само изнад нивоа осталих балканских сељака, него, пропорционално узев, далеко изнад просечног нивоа и своје интелигенције и бирократије. Ко би од странаца правио закључке о материјалној и духовној култури српског народа у Шумадији према варошима и бирократији, тај не би дошао ни до једне истине о правој стању ствари.

И ако потпуно привезан за своју земљу, коју обрађује са једном савршеном љубави, јер га она чини независним и слободним, шумадијски сељак има духовне хоризонте шире и савременије него и један други сељак на земљиној кугли. И онда кад је месецима заузет својим пољским радовима, он ни за часак не престаје ми-

слити о свима општим питањима која се тичу његове државне и националне заједнице. У последњим деценијама нашега доба свака међународна криза имала је много више одјека по селима дивне Шумадије, него по варошима нове српске државе. Шумадијски сељак био је више националан него његова интелигенција. Чудан и нигде више невиђен парадокс, шумадијски сељак боље је разумевао и више је волео унутрашње грађанске и политичке слободе у својој држави и њен самостални и државни развитак, него његова бирократија, која је и морално и интелектуално врло често павирала између фаталне учалости Турске и уображене учрућености Аустројске бирократије.

По својој природи шумадијски сељак представља један изразит тип виоентног, борбеног и необично осетљивог Балканца, али у исто време у његовом менталитету се налази и врло много одлика материјалне и духовне културе европског запада. Шумадијски сељак воли просвету, ве-

Трансвал производи годишње око 750 милиона динара злата, највише на свету.

Реке, најбогатије водом на свету, долазе овим редом: Амазон, Конго, Јанг-це, Мисисипи, Гангес, Нил.

Аустралија производи 572 милиона динара вуне годишње.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

АТИНА. — Г. Негропонтис је изјавио у грчкој скупштини, да је грчки зајам од Немачке од 120 милиона марака закључио Скулудис и Ламброс. Тај зајам, према уговору, треба да буде плаћен три месеца после потписа мира и по враћању Рупела Грцима.

Париз. — Гђа Паркер, сестра лорда Киченера изјавила је на једној јавној седници да она држи, да је њен брат жив и да ће се скоро вратити. Кад су је изближе питали, она је казала да не може ништа да говори о томе, у интересу свог брата: «Према детаљима које сам добила ја сам сигурна, да је мој брат жив и да је у Немачкој, завршила је Паркер.

Амстердам. — Немачки министар спољних послова Килман стигао је у Хаг. Говори се да је он носилац неких мистериозних предлога (Р.)

Штокхолм — Почетак интернационалне социјалистичке конференције утврђен је за 28 август (Р.)

Атина. — Посланици Киријел и Сидерис питали су у Скупштини, да ли је Русија признала нови режим у Грчкој. Г. Политис, министар спољних послова изјавио је да јесте.

Петроград. — Број посланика за будуће уставотворно тело утврђен је на 800. На сваких 200.000 становника долази три представника.

ома цени и обожава учене људе, али не допушта да од њих буде сматран и третиран као инфериоран. Он је прожет монархиским системом владавине и са једним ретким убеђењем воли и поштује свога владоца, али у исто време он суревњиво чува и брани сва своја грађанска и политичка права. Једно насилно укидање устава довољно је било да најпопуларнији владалац изгуби сваки ослонац у народу. Идеје о грађанским правима и политичким слободама ретко су где ухватиле тако дубоког корена као у менталитету шумадијских сељака. У последњим десетинама најновијег историског доба, ослободилачке тежње Србије беху засноване и реализиране за тим на силном патриотизму шумадијских сељака. — Ето у најглавнијим цртама карактеристике ове мале земље, која је наших дана свесно прегла да ослободи од туђинских владавина сав српски и југословенски народ, са напорима и жртвама до сад невиђеним у историји!

Ђ. Ј. Дева

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО А. Д. СОЛУН

УЛИЦА ПОБЕДА БРОЈ II — НА КЕЈУ ДО БИОСКОПА „ПАТЕ“

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате.

Врши на својој благајни мењање размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — антрпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно.

У П Р А В А.

С Р П С К И Д У В А Н С Р П С К И Д У В А Н КОСТА ЧОМИЋ И ЛЕОН СТАВРИЋ КОД „СРПСКОГ ВОЈНИКА“

ИГЊАТИЈЕВА БР УЛ. 133 (преко пута покр. чарш. до трамв. стан.)

Препоручује своје велико стовариште

*** СРПСКОГ ДУВАНА ***

и циг.-пап. свију врста, које продају по најбољим условима

Поред дувана у радњи се може добити и колонијалне робе као: шећера, кондезованог млека, разних конзерви, и т. д.

Зато се препоручује српским војницима — куририма — да неизоставно сврате у нашу радњу где ће моћи да се снабду свима потребама по најумеренијој цени.

Купцима дувана даје се проценат по погодби.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ

БЕОГРАД

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка, такође и француски и грчки коњак.

Јела чиста српска са свињском машћу.

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер

РЕСТОРАН „КОЛУМБО“

— СОЛУН —

Улица КОЛУМБО број 13,
— до Главне Интендантуре.

Препоручује српској војсци, а нарочито онима, који долазе са положаја, своју одличну српску кујну у којој се кувају само српска јела и то на чистој свињској масти.

Увек има врло доброг хладног црног и белог вина. —

За посету моли

ЂУРА ЈОВАНОВИЋ, угоститељ

ФОТОГРАФ

МИЛАН КРЧМАРЕВИЋ :: СОЛУН

ХОТЕЛ ПАРИЗ = СОБА БР. 55.

Јавља српској публици да врши СЛИКАЊЕ преко целога дана у хотелској бањници по умереној цени. :: Нарочито се скреће пажња српским војницима, да је сликање на дописним картама врло солидне израде.

СРПСКА КЊИЖАРА М. РИСТИВОЈЕВИЋА

УЛИЦА НИКИ 35, — ПОРЕД МОРА

Препоручује српске књиге:

„Лазарица“, народна епонеја у 24 песме, др. 3; „Југославија“ др. 2.50; „Песме бола и поноса“ др. 2; „Венеричне болести“ др. 2.—; „На капљи будућности“, превод са француског др. 1.50; „На помолу“ др. 1.50; „Ружа“ др. 1.50; „Божур“ др. 1.50; „Косово“, вар. песме др. 1.—; „Сечање на отаџбину“ др. 1.—; „Ратне песме“ др. 1; „Цвеће“ др. 0.70; „Са српског фронта“ др. 0.50; „Беседе игумана Методија“ др. 0.50; „Антихрист“, интересно пророчанство др. 0.40; „Робовање“ др. 0.40; „Мишарска победа“ др. 0.30; „Свеске Тајне превратне организације“; „Српски календари“ 0.40. Речнике Стевовића: у фином повезу од платна српско-француски др. 6.—, француско-српски др. 6.—, повезани уједно др. 10; мали црни фотографисани у истом повезу српско-француски др. 3, и француско-српски др. 3. Граматике Петровића, оригиналне, метода Гаспај-Ото Сауер, српско-енглеске др. 7, српско-италијанске др. 7. Учитељ енглеског језика од Ђорђа Петровића, у тврдом повезу др. 5, а у меком повезу др. 3. Речник: српско-енглески и енглеско-српски повезан уједно у тврдом повезу, од Луја Кана, др. 4.50. Речник: за почетнике српско-француски и француско-српски од Серафимовића, др. 1.50. Дописне карте: са сликама повлачења српске војске кроз Албанију, колекција 8 комада др. 1. Романи: „Хаџа“ од Сјенкјевића, у српском преводу, Драхма 3.—.

ТАЛИЈАНСКИ МАГАЦИН

У УЛИЦИ ФРАНК 32

Отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профитантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.

— УЛИЦА ФРАНК БР. 32 — СОЛУН —

ЈЕДИНА СРПСКА БЕРБЕРНИЦА

ЂУРЕ ПОПОВИЋА

У УЛИЦИ КОЛУМБО БР. 18 :: СОЛУН

Препоручује се сваком брату Србину као нај-олиднија, к ко у погледу рада тако и саме чистоте. Посао се обавља брзо и лако по најновијим хигијенским прописима и правилима.

Моли за посету

Ђура Поповић, берберин.

ПРОДАЈА ДУВАНА

УЛИЦА АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ БРОЈ 4.

У БЛИЗИНИ ХОТЕЛ „ТЕЛЕГРАФ“ И ВОЈНЕ ЗАДРУГЕ

Отворио сам продавницу српског дувана цигарета и цигар папира, исте продавају искључиво српској војсци и српском живљу. Стога скрећем пажњу свима виђним куририма, који долазе у Солун ради снабдевања намишницом и дуваном, да изволе посетити моју продавницу ради набавке дувана, где ће добити велики rabat (од 50 до 100 динара 8 од сто, преко 100 динара 10 од сто, преко 500 динара и више по погодби).

У мојој радњи може се вршити промена новца са најповољнијим курсом.

Увек свој својем!

Споштовањем
Риста К. Стајић
трг. из Врање